

Flere barn får diabetes

Studie viser markant økning av type 1-diabetes i Europa.

Dette kommer frem i den europeiske EURODIAB-studien som varte fra 1989 til 2003. Målgruppen for studien var barn under 15 år.

Ukjente årsaker

Forskerne vet ikke grunnen til denne økningen, men mener ulike elementer i barns miljø kan utløse sykdommen.

Type 2-diabetes, som er den vanligste formen, er knyttet til livsstil. Lite mosjon, fedme og usunt kosthold er noe av det som kan lede til denne form for diabetes. Type 1 skyldes imidlertid ikke slike årsaker. Man vet at genetikk er viktig, men den raske veksten i mange land har overbevist forskerne om at gener ikke betyr alt.

– Det at sykdommen øker over tid tyder på at det må være noen faktorer i miljøet som spiller inn. Det er det verdt å lete etter. Vi forsker på dette, men har ikke kommet så langt at vi vet hvilke faktorer dette er, sier Lars C. Stene, forsker ved Folkehelseinstituttet.

Ulike teorier

Flere hypoteser er lansert. Blant annet raskere vekst hos barn og infeksjoner tidlig i barndommen.

– Det er holdepunkter for at noen virusinfeksjoner kan øke risikoen for type 1-diabetes, mens andre kan redusere den. Ernæring og kosthold kan også virke inn, sier Stene. Han legger til at man foreløpig vet lite om disse faktorene.

Venter ytterligere økning

Det anslås at det var 15 000 nye tilfeller av type 1-diabetes hos barn under 15 år i 2005. Forskerne antar at tallet vil øke til 24 000 nye tilfeller i 2020.

Dette omfatter Europa, bortsett fra Russland og enkelte andre østeuropeiske land som det mangler gode data for.

Store forskjeller

Studieresultatene viser store forskjeller mellom ulike deler av Europa. Finland er det landet med høyest forekomst.

Også Norge og de andre nordiske landene ligger høyt på listen. Dette stemmer godt med norske tall. I 2007 ble det rapportert om en økning på 30 prosent for en periode på 15 år.

Rask vekst i øst

I hele Sentral- og Øst-Europa vokser forekomsten av type 1-diabetes mye fortere enn i andre deler av Europa.

Dette er land som har hatt en rask utvikling i levestandard og som i stigende grad blir eksponert for livsstilsfaktorer som tidligere var forbeholdt Vest-Europa. Dette samsvarer med funn fra andre land, for eksempel i Sør-Amerika. Der ser man at type 1-diabetes kan være knyttet til økt bruttonasjonalprodukt og levestandard.

Barn under fem år

Resultatene viser en raskere økning hos barn under fem år. Økt forekomst av type 1-diabetes hos denne aldersgruppen setter helsevesenet på nye utfordringer. Sykdommen har blant annet mer akutte symptomer hos de aller yngste. Det er også en økende risiko for komplikasjoner jo lenger man lever med diabetes.

Fortsatt sjelden sykdom

På tross av den sterke økningen, understreker forskerne at type 1-diabetes fortsatt er en uvanlig sykdom. Sjansen for at barn under 15 år skal få denne form for diabetes er grovt regnet en halv prosent, ifølge forskerne ved Folkehelseinstituttet.

Kilde:

1. "Type 1-diabetes øker i Europa", Forskning.no, 04. Juni 2009
2. C.C. Patterson, G.D. Dahlquist, E. Gyürüs, et. al, Incidence trends for childhood type 1 diabetes in Europe during 1989-2003 and predicted new cases 2005-20: a multicentre

prospective registration study, The Lancet, 2009; vol. 373 (9680), pp. 2027-2033